

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Regia Via Crvcis

Haeften, Benedictus van

Antverpiæ, 1635

Capvt I. Ingressus in sermonem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46093](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46093)

REGIÆ
VIAE CRVCIS
LIBER PRIMVS.

*Præambula ad viam CRVCIS
ineundam.*

CAPVT PRIMVM.

Ingressus in sermonem.

ACRYMARVM illa spatiosa
vallis, quæ specioso Cosmopo-
litani Regni exornatur titulo,
vetus Adamidum sedes & ha-
bitatio fuit. In hac, Deo pater-
num vlciscente scelus, destinati prius quàm
nati, ærumnosam hactenus vitam trahunt.
Postquam enim à diuinis legibus primus ille
generis huius parens sponte recessit, patriam
& dulce hospitium, in exilium; paradisum
voluptatis, in terram desertam, absynthio &
felle repletam, commutauit. Miseranda pro-
fectò, & omnium sæculorum luctu deplo-

A

randā

randa, catastrophe, quæ amoenissimum verum
in hiemem, Zephyros in Aquilonem, rosas in
spinas, lilia in zizania, serenitatem in procel-
lam, libertatem in captiuitatem, ianuas cæli
in portas conuertit inferorum. Hinc scilicet
illæ lacrymæ, quibus omnium maxillæ &
ora madent, quasi non pomum, sed alium
Adamus olim momordisset.

Sed posteri primæuam illam, à quâ excide-
rant, felicitatem memoriâ identidem repe-
tentes, vehementissimo studio illius, quâ li-
ceret, refarcire iacturam conati sunt. Magnâ
enim animi consensione, magnæque impen-
dijs ædificauerunt sibi ciuitatem illam, quam
vocaerunt THARSUS, quasi dicas, * GAV-

*Ita expo-
nit Hieron.
in cap. 23
Isaiæ.

DII EXPLORATIONEM. Quidquid enim
hic moliuntur, quidquid ardentissimo desi-
deriorum impetu ambiunt, eò ferè spectat,
vt fugitiuam postliminio reuocent volupta-
tem, & vmbra saltem amissorum bonorum
suam quoquomodo solentur miseriam.

Ciuis hic fuit PHILTES nomine, stirpe
nobilis, & à fortunis copiosus: ternas ei
vxoꝝ, iam pridem vta functa, reliquerat fi-
lias; quarum senior, quæ formæ ventestate,
animique solertiâ, ceteras facile anteibat,
STAVROPHILA dicebatur, quòd festo
CRVCIS lucem hanc primùm aspexisset.
Quæ huic ætate erat proxima, HILARIA;
tertia

3
 tertia natu minima, HONORIA à parentibus appellata est. Conueniebant rebus nomina: hæc enim honores, & magna nomina, illa voluptates mundi que deficias auidissime conſectabatur. Non raro autem tres hæ ſoro- res laxandi animi gratiã rus adibant pater- num, atque ibi vno altero ve die moram tra- hebant. Vnum iam appulerat tempus, quo incipit

*Cælum niteſcere, arbores frondeſcere,
 Vites letifica pampinis pubeſcere,
 Rami baccarum vbertate incurueſcere,
 Segetes largiri fruges, florere omnia,
 Fontes ſcatere, herbis prata conueſtirier.*

Cicero 1.
 Tuſc.

*Auia cum reſonant auibus virgulta canoris, Virg. 2.
 Parturit almus ager, zephyriq; repetibus auris Georg.
 Laxant arua ſinus.*

Temporis huius amœnitas, ei que accedens inuentæ CRVCIS feſtum, virgines has in villam velut inuitabat. Copiam benignior facit pater. Ecce autem in ipſo itinere Staurophilam inceſſit cupido viſendi ſacellum in proximâ ſilvâ ſalutiferæ CRVCIS ſacrum. Hortari igitur germanas occœpit, religionis cauſâ comitari ne negligent. Illæ contrà niti, & importunam dicere hanc pietatem; eundem potiùs, quò patris deſtinarentur voluntate. Staurophila tam nominis quàm ſolem- nitatis memor, multis illas in ſuam per-

trahere

trahere nitebatur sententiam : minari etiam se patri delaturam , quòd in re piã , nec admodum difficili, tam præfractè seniori restitissent. Verùm frustra omninò fuit. Cœptum illæ vrgebant iter , & hoc illi dumtaxat permittebant, vt si ire prorsus decreuisset, sola, quòd animus & descriptio ferebant, abiret non ingratiã eius fore absentiam , quæ pro recreatione intempestiuam hanc ingereret pietatem.

Recessit igitur mœrens; & In prandio, vel circa, inquiebat, vobis adero. Viarum autem non admodum gnãrã, dum densiorem ingreditur siluam, sacram ædem incauta pertransiit, quoque magis ad illam volebat accedere, eò recedebat longius. Varias itaque oberrans semitas, atque ex vnâ dilapsa in aliam, plures consumpsit horas. Sorores, longioris moræ, quàm precibus credebant impendi, pertæsæ, cibum iam sumpserant. Interim huc illuc incerta vagabatur Staurophila, nec qui se anfractibus istis extricaret, videbat. Ingrauescentes paulatim tenebræ alteram mœrori adijciēbant causam. In lacrymas proinde soluta, Næ, inquit, infelix ego puella, quæ, dum CRUCEM veneratura accedo, magnam mihi ipsa inueni CRUCEM ! & quis tandem me his bonus Angelus educet locis ? domus apparet nulla, & quò deinceps

ceps pergam ignoro. Hic si mansero, Belluis
fortè præda fiam, & , vt illæ absint , incom-
modè saltem quiescam , probeque complu-
ta. Ad cumulum enim malorum & hoc ac-
cedebat, quòd

athere toto Virg. 9.
Turbidus imber aqua, densissq; nigerrimus Aen.

Austris

prorueret. Quid ageret? Necessitati ceden-
dum fuit. Patulæ ergo sub tegmine fagi, fa-
me & mœrore confecta confedit: seque, vt
potuit, ad qualemcumque composuit quie-
tem. Animi mœror, & contracta defatiga-
tio non difficulter ei somnum conciliarunt.
Breuis tamen is fuit, quem & anxia formi-
do, & loci horror, idem idem interrompe-
bant. Varia igitur animo versans, hæc quo-
que (diuino vt creditur instinctu) iniecta ei
cogitatio. Vt ipsa iam à facello aberrans, per
varios anfractus huc illuc discurrendo dis-
cessisset longius, ita animas minimè pocas,
dum à rectâ salutis deflectunt semitâ, mundi
hunc peruagari labyrinthum, in plurimos
sefe induere errores, à cælesti denique patriâ
æternum excludi.

Voluebat hæc animo attentissimo, & eli-
quabatur sensim eorundem veritas in corde
eius. Quare de se iam magis quàm de exitu
siluæ sollicita, vnum id suspirabat, id vnum

agebat, vt VIAM inueniret VITÆ. Conuerſa
proinde ad Dominum, altumque ingemi-
ſcens, in hæc prorupit verba:

Dominator vitæ meæ, Deus meus, en ego
ancilla tua, tot iam annis vitam hanc duxi,
& quis ſcit, an bene? in communi hoc ſta-
dio, quod mortales omnes decurrimus, plu-
rimos iam paſſus feci; at ignoro an ad ſalu-
tem, an ad perditionem. Quid enim, ſi pro
viâ veritatis, viam elegerim vanitatis? Eſt
namque VIA que videtur homini recta, & no-
uiſſima eius ducunt ad mortem. Erraui for-
taſſis ſicut ouis quæ perijt, vadens non quod
eandem, ſed quod paſſimur vel erratur. Et
nunc ſcio Domine, quia non eſt hominis via
eius: nec viſi eſt vt ambulet, & dirigat gref-
ſus ſuos. ſed, vt Sapiens ait, à Domino di-
riguntur grefſus viri. Quare vide, quaſo, ſi
via iniquitatis in me eſt, & deduc me in VIA
ÆTERNA. Notam fac mihi, Domine, VIAM,
in quâ ambulem, quia ad te leuaui animam
meam.

Hæc, & plura hijs ſimilia, amariffimè la-
crymans, dicebat, & turbida parturitione
melioris vitæ, exuebatur mundo mens eius,
& flagrantibus votis affigebatur cælo.